

RIKTLINJER FÖR FONTÄNHUS

Riktlinjer för klubbhusprogram enligt Fountain House (internationella standards) Reviderade oktober 2004.
Översättningen översedd 2006

De internationella riktlinjerna för klubbhusprogram definierar det som är rehabilitering enligt klubbhusmodellen. Den världsomspännande klubbhusrörelsen har gemensamt kommit överens om dessa riktlinjer. Principerna som uttrycks i dessa riktlinjer utgör grunden till den framgång som klubbhusgemenskapen har uppnått, när det gäller att stödja människor med psykiska funktionshinder för att undvika sjukhusvistelse och samtidigt förverkliga sociala, ekonomiska och yrkesinriktade mål. Riktlinjerna utgör dessutom rättigheter för medlemmarna samt allmänna etiska regler för anställda, styrelse och administration. Riktlinjerna betonar att ett klubbhus är ett ställe som erbjuder sina medlemmar respekt och möjligheter. Riktlinjerna utgör grunden för att bedöma kvalitén i klubbhuset, genom certifieringsprocessen som utförs av "International Center for Clubhouse Development" (ICCD). Vartannat år granskar den världsomspännande klubbhusrörelsen dessa riktlinjer och ändrar dem så som man anser vara nödvändigt. Denna process koordineras av ICCD:s Standards Review Committee, vilken består av medlemmar och anställda från ICCD-certifierade klubbhus över hela världen.

MEDLEMSKAP

1. Medlemskap är frivilligt och utan tidsbegränsning.
2. Klubbhuset har kontroll över antagandet av nya medlemmar. Medlemskapet är öppet för alla som har en psykiatrisk sjukdomshistoria, såvida inte personen ifråga utgör ett påtagligt och aktuellt hot mot klubbhusgemenskapens allmänna säkerhet.
3. Medlemmar väljer hur de använder sig av klubbhuset och de anställda de arbetar med. Det finns inga överenskommelser, kontrakt, scheman eller regler som avser att tvinga fram deltagande bland medlemmarna.
4. Alla medlemmar har samma tillgång till klubbhusets alla möjligheter, oberoende av diagnos och funktionsnivå.
5. Medlemmar medverkar, om de vill, i skrivandet av alla dokument angående deras deltagande i klubbhuset. Alla sådana dokument skall undertecknas av både medlem och anställda.
6. Medlemmar har rätt till omedelbart återinträde i klubbhusgemenskapen efter frånvaro oavsett hur länge frånvaron varat, såvida inte deras återinkomst innebär ett hot mot klubbhusgemenskapen.
7. Klubbhuset bedriver en väl fungerande uppsökande verksamhet för att nå medlemmar som inte kommer till klubbhuset, blir isolerade i samhället eller är intagna för vård.

RELATIONER

8. Alla klubbhusmöten är öppna för både medlemmar och anställda. Det finns inga formella möten enbart för medlemmar eller enbart för anställda, där verksamhetsbeslut och medlemsfrågor diskuteras.
9. Klubbhusets anställda är tillräckligt stor i antal för att engagera medlemmarna, men så liten i antal att det blir omöjligt att utföra arbetsuppgifterna utan medlemmars medverkan.
10. Klubbhusets anställda arbetar allsidigt. Alla anställda delar ansvaret för arbetet med anställningar, boende, kvälls- och veckosluts- och storhelgsprogram, samt ansvar för klubbhusets enheter. Klubbhusets anställda delar inte sin arbetstid mellan klubbhuset och andra större ansvarskrävande arbetsuppgifter.
11. Medlemmar och anställda, och ytterst klubbhusets föreståndare, ansvarar för klubbhusets verksamhet. Det viktigaste i detta ansvar är engagerandet av medlemmar och anställda i alla delar av klubbhusverksamheten.

UTRYMME

12. Klubbhuset har sin egen identitet, vilket innefattar eget namn, postadress och telefonnummer.
13. Klubbhuset är beläget i egna lokaler. Det är skilt från alla former av psykiatrisk vård eller andra institutioner och är oförenlig med andra verksamheter. Klubbhusets lokaler skall främja den arbetsinriktade dagen och samtidigt vara tilltalande, lagom stora och förmedla en känsla av respekt och värdighet.
14. Alla klubbhusutrymmen är tillgängliga för medlemmar och anställda. Det finns inga utrymmen avsedda enbart för anställda eller enbart för medlemmar.

DEN ARBETSINRIKTADE DAGEN

15. Den arbetsinriktade dagen engagerar medlemmar och anställda tillsammans, sida vid sida för att driva klubbhuset. Klubbhuset inriktar sig på starka sidor, begåvning och förmåga; därför får den arbetsinriktade dagen inte omfatta klinisk medicinsk behandling, dagvård eller terapiprogram inom klubbhuset.

16. Det arbete som utförs i klubbhuset är uteslutande arbete som uppstår i klubbhuset genom verksamheten i och utvecklandet av klubbhusgemenskapen. Inget arbete som utförs för utomstående personer eller företag, med eller utan betalning, är godtagbart arbete i klubbhuset. Medlemmar betalas inte för något klubbhusarbete, inte heller förekommer några andra konstgjorda belöningsystem.

17. Klubbhuset är öppet minst fem dagar i veckan. Den arbetsinriktade dagen motsvarar ordinär arbetstid.

18. Klubbhuset är organiserat i en eller flera arbetsenheter, som var och en har tillräckligt med handledare, medlemmar och meningsfullt arbete för att upprätthålla en fullständig och engagerande arbetsinriktad dag. Enhetsmöten hålls för att främja relationer såväl som organisera och planera arbetet för dagen.

19. Allt arbete i klubbhuset är avsett att hjälpa medlemmar att återfå sitt egenvärde, få ett mål och känna självförtroende. Det är inte avsett att vara en yrkesutbildning.

20. Medlemmar har möjlighet att delta i allt arbete i klubbhuset, inklusive administration, forskning, introduktion av nya medlemmar, reach out (=uppsökande verksamhet), anställning, träning och utvärdering av anställda, PR (upplysa och informera om verksamheten), advocacy (=rådgivning), samt utvärdering av klubbhusets effektivitet.

ANSTÄLLNINGAR

21. Klubbhuset gör det möjligt för sina medlemmar att återvända till betalt arbete, genom övergångsarbete, olika former av arbete med stöd från samhället och eget arbete. Därför erbjuder inte klubbhuset sina medlemmar anställningar genom verksamheter inom husets väggar, segregerade klubbhusföretag eller skyddade verkstäder.

ÖVERGÅNGSARBETE

22. Klubbhuset erbjuder egna övergångsarbeten som en rättighet för medlemmen. Dessa ger möjlighet för medlemmar att arbeta på arbetsplatser i affärsliv och industri. Klubbhusets övergångsarbeten karakteriseras av att klubbhuset alltid garanterar att arbetet blir utfört vid medlems frånvaro. Övergångsarbetsprogrammet uppfyller nedanstående kriterier:

- A. Önskan att arbeta är den absolut viktigaste faktorn när man avgör möjligheten tillplacering i arbete.
- B. Möjlighet till arbetsplatsplacering kommer att stå till buds, oavsett om man lyckats eller misslyckats på tidigare arbetsplatser.
- C. Medlemmarna arbetar i arbetsgivarens lokaler.
- D. Medlemmarna betalas enligt rådande lönenivå, dock minst minimilön, direkt av arbetsgivaren.
- E. Övergångsarbeten kan ordnas inom ett brett urval av arbetstillfällen.
- F. Övergångsarbeten är på deltid och tidsbegränsade, i allmänhet 15 - 20 timmars arbete per vecka och från sex till nio månaders varaktighet.
- G. För urval och träning av medlemmar till övergångsarbete ansvarar klubbhuset, inte arbetsgivaren.
- H. Klubbhusets medlemmar och anställda rapporterar om övergångsarbeten till alla berörda instanser som handlägger medlemmars förmåner.
- I. Övergångsarbeten handhas av klubbhusets anställda och medlemmar, inte av ÖA-specialister.
- J. Det finns inga övergångsarbeten inom själva klubbhuset. ÖA hos klubbhusets huvudmän måste utföras utanför klubbhusets lokaler och uppfylla samtliga ovanstående kriterier.

ARBETE MED STÖD (SUPPORTED EMPLOYMENT) OCH EGET ARBETE

23. Klubbhuset bistår och stöder medlemmar med att skaffa, upprätthålla och efterhand förbättra deras anställningar.

24. Medlemmar med egna arbeten har fortfarande tillgång till allt stöd och alla möjligheter i klubbhuset, inklusive att huset hjälper dem med deras rättigheter när det gäller boende samt rättsliga, ekonomiska, medicinska och personliga frågor. De har även rätt att delta i kvälls- och veckoslutsprogram.

UTBILDNING

25. Klubbhuset stöder medlemmar i att vidareutveckla sina yrkesinriktade och studieinriktade mål genom att hjälpa dem att utnyttja möjligheterna till vuxenutbildning i samhället. Dessutom tillhandahåller klubbhusutbildnings- och studieverksamhet inom huset som uttalat använder medlemmars förmåga för att lära ut och handleda.

HUSETS VERKSAMHET

26. Klubbhuset ligger i ett område med god tillgång till allmänna kommunikationer, för att komma till och från både klubbhusverksamheten och övergångsarbeten. Klubbhuset tillhandahåller eller ordnar med ändamålsenliga alternativ när tillgången till allmänna kommunikationer är begränsad.

27. Stöd och hjälp till medlemmar för att komma i kontakt med samhällets service kan fås av klubbhusets medlemmar och anställda. Denna gemensamma stödverksamhet är en central uppgift i klubbhusets arbetsgruppsstruktur. Den omfattar hjälp med rättigheter, boende och rådgivning såväl som att finna god medicinsk, psykologisk och farmakologisk vård samt ordna stöd från samhället vid missbruksproblem.

28. Klubbhuset åtar sig att se till att alla medlemmar får många valmöjligheter till ett säkert, godtagbart och ekonomiskt verkligt boende. Klubbhuset har tillgång till boendemöjligheter som uppfyller dessa kriterier, i annat fall utvecklar klubbhuset ett eget boendeprogram.

För klubbhusets boendeprogram gäller:

- A. Medlemmar och anställda sköter verksamheten tillsammans.
- B. Medlemmar som bor där, gör det av eget val.
- C. Medlemmar väljer själv var de vill bo och med vem de vill dela bostad.
- D. Målsättning och tillvägagångssätt är utformade i överensstämmelse med den övriga klubbhuskulturen.
- E. Stödnivån ökar eller minskar i förhållande till medlemmens varierande behov.
- F. Medlemmar och anställda deltar aktivt för att hjälpa medlemmar att behålla sitt boende, i synnerhet under perioder av sjukhusvistelse.

29. Klubbhuset genomför regelbundna, objektiva utvärderingar av sin verksamhets effektivitet.

30. Klubbhusföreståndaren, medlemmar, anställda och andra lämpliga personer deltar i ett tre veckors träningsprogram i klubbhusmodellen vid en certifierad träningsbas.

31. Klubbhuset har rekreations- och sociala program kvällar och veckoslut. Helgdagar firas på den dag de faktiskt infaller.

FINANSIERING, LEDNING OCH ADMINISTRATION

32. Klubbhuset har en oberoende styrelse, eller, om det har en finansiär som huvudman, en separat rådgivande styrelse som består av personer som kan stödja klubbhuset och dess medlemmar vad gäller finansiella, juridiska och samhällsfrågor, samt föra husets talan.

33. Klubbhuset upprättar och upprätthåller en egen budget, som godkänns av styrelsen eller den rådgivande styrelsen för verksamhetsårets början och budgeten granskas rutinmässigt under verksamhetsåret.

34. De anställdas löner är konkurrenskraftiga i förhållande till jämförbara tjänster inom psykosocial rehabilitering och psykiatrisk vård.

35. Klubbhuset har stöd av relevanta myndigheter och har alla tillstånd och rättigheter det behöver. Klubbhuset samarbetar med människor och organisationer som kan hjälpa till att göra dess arbete effektivare ute i samhället.

36. Klubbhuset har öppna mötesformer och rutiner som gör det möjligt för medlemmar och anställda att aktivt delta i beslut, som regel i samstämmighet, gällande klubbhusets ledning, policy, framtida inriktning och utveckling.